СЕМЬЯ

Үрнәк гаилә

Иске Солтангол авылында бер искиткеч гаҗәеп, матур, күркәм гаилә яши. Алар Закария белән Галия Калимуллиннар гаиләсе. Галия үзе 1948 елда 23 ноябрьда әнисенең өченче баласы булып доньяга килә. Галиянең әтисе Сафаутдин абый белән әнисе Фатыйма апа кызларын бик иркәләп, назлап, дөрес тәрбия биреп үстерәләр. Мәктәб елларында ук Галия бик оста җырлый, бии, гармунда, мандалинада уйнарга өйрәнә. Клубтагы бер бәйрәм концерты да Галиядән башка үтми. Ул анда җырлый, бии һәм концертларны алып бара.

Шул матур моңлы тавышлы җырлары белән, яшь-яшь чибәр кыз яшь егет Закариянең йөрәген яулап ала һәм алар 1965 елда көзге бәхетле бәйлектә өйләнешәләр. Алар икесе дә тырышалар, бар яклап та бик тә пар килгәннәр. Шулай итеп, пар күгәрченнәр кебек гөрләшеп, 44 ел бергә гомер кичерәләр.

Алар 16 ел Үзбәкстан ягында яшиләр, әмма шулай да Иске Солтангылның кызыл таулары, матур Кенәле елгалары, тәмле чишмә сулары туган якка тартып кайтара аларны. 1985 елда Закария Әсәкәй заготконторасына заготовитель булып эшкә керә һәм шунда пенсиягә чыкканчы эшли. Ә Галия Әсәкәй госстрахына агент булып эшкә керә, чөнки ул Үзбәкстанда да 16 ел шул эштә эшләгән. Галия хәзерге көндә дә шул эшендә эшли. Эштә ул гел алдынгылар рәтендә. Шуңа күрә Галияне 2007 елда алдынгы эшче буларак, Госстрахка 85 тулу уңае белән, Мәскәүгә съездга җибәрәләр. Ул анда мактау кәгазе һәм кыйммәтле бүләкләргә лаек була.

Быел Галиянең 60 яшьлек гомер бәйрәме булды. Юбилей бәйрәмен алар искитәрлек матур итеп уткәрделәр. Алар барысына да ничек өлгәшә икән? Йортта мал-туар, эшкә барырга, үзешчән сәнгатенә катнашырга да вакытлары җитә. Алар ике кыз, бер малай тәрбияләп үстергәннәр, барсына да югары белем биргәннәр. Хәзер алар үзләре әти-әни булганнар. Галия белән Закариянең алты оныгы бар. Юбилей бәйрәменә барысыда кайтканнар, һәтта Үзбәкстан кода-кодагыйлары да котларга кайттылар. Бәйрәмгә Галиянең бөтен туганнары, балалары, хезмәттәшләре һәм дуслары җыелышып бик зурладылар. Юбиляр хөрмәтенә һәрберсенән бик күп җылы сүзләр әйтелде.

Галия апа белән Закария абый олыларны хөрмәт итеп, балалары, туганнары алдында үрнәк гаилә булып яшиләр. Шулай ук алар бик кунакчыл. Һәрберсенә ачык йөз күрсәтеп, ярдәмгә мохтаҗ булганнарга ярдәм итеп торалар. Аларның йортлары һәрвакыт ямьле, пөхтә, пешергән ризыклары татлы.

Менә Иске Солтанголда нинди уңган-булган тату, кешелекле, матур гаилә яши.

Нурзимә ГИЗЕТДИНОВА
Әсәкәй авылы.

Фотода: Закария белән Галия Калимуллиннар.

АКТУАЛЬНОЕ ИНТЕРВЬЮ

Очаг культуры не погаснет

В одной из местных газет было опубликовано письмо, в котором сельчане выражали тревогу по поводу очага культуры села Михайловка. В свое время он принадлежал колхозу имени Ульянова, потом его правопреемнику — колхозу «Мир». Теперь у клуба новый хозяин.

Тревога авторов письма понятна. Для людей очень важно иметь возможность где-то собраться. Кому-то надо проявить свои способности на сцене, другой, напротив, хочет услышать «живую» музыку и песню, насладиться народным танцем, а молодежи и вовсе просто потанцевать хочется на дискотеке. И вот клуб, проработавший десятки лет, может быть закрыт или перепрофилирован.

Не секрет, что новым владельцем бывшего колхозного клуба стал бугурусланский предприниматель Хамзя Газизов. К нему мы и обратились за разъяснениями.

— Хамзя Ахметович, так что же будет с клубом?

— Тревоги авторов письма мне понятны, но они безосновательны. Об этом я сказал еще на первом собрании членов вновь организованного ООО «Михайловское», которое, кстати, проходило в клубе. Но разговоры на эту тему не утихают, можно слышать даже такие бредовые домыслы, что я здесь хочу организовать конюшню, а то и вовсе оборудовать зерносклад. Иначе, говорят, зачем бы я его покупал.

— И действительно, зачем?

— Да попросту клуб, как и заинтересовавшие меня производственные помещения — конюшня, зерносклад, ангар — входили на аукционе в один лот. Так что волей- неволей пришлось покупать и его. Кстати, вышло это мне дороже. И, в конце концов, не купил бы я — купил бы кто-то другой.

Повторяю: клуб по-прежнему будет выполнять все функции сельского учреждения культуры. Я и сам в молодости туда ходил. Между мной и МО «Михайловский сельский совет» имеется соглашение — договор, при выполнении которого, очаг культуры будет передан в ведение администрации села Михайловка.

Но в любом случае закрывать или перепрофилировать его не буду. Пусть читатели не сочтут за похвальбу, но ведь я являюсь председателем татарского общественного центра, занимающегося возрождением и развитием культуры. Напомню и о школе татарской национальной борьбы Куреш, в которую вложил немало сил и средств. Так что значение сельского очага культуры хорошо понимаю.

Наше сельхозпредприятие будет строить свою деятельность на основе возрождения и развития отраслей животноводства, растениеводства, а также строительства и создания базы отдыха. Мы располагаем 1 500 гектарами площадей земельных угодий с пастбищами и сенокосными лугами. Очень прискорбно, но факт, в некоторых местах на них устроены свалки мусора, поля заросли сорняком.

Первоочередной задачей считаю приведение в нормальное состояние животноводческих ферм, пастбищ, сенокосов. Необходимо вспахать и все имеющиеся поля. Для работы в отрасли растениеводства приобретаются трактора: «К-700», «Т-150», «МТЗ-82» и «Т-4»со шлейфом почвообрабатывающей, посевной и уборочной техникой. Дел предстоит сделать не мало.... В нынешнем году планируем посеять 500 гектаров земель озимыми, а в 2010 году посевы зерновых значительно увеличим. Так что, клуб будет действовать, а сельхозпредприятие работать.

Записал Виктор ТИНГАЕВ
Бугурусланский район.

ТУЙ

Мәҗлес табынында утыру кагыйдәләре

Табынның түрендә кияү белән кәләш (ул кияүнең уң ягына) утыра. Аның янына — егетнең әти-әнисе һәм шаһитлар, ә егетнең сул ягыннан кызның әни-әтисе һәм шаһитлар утыра. Шуннан инде өстәл буйлап кара-каршы кода-кодагыйлар утырырга тиеш. Ягъни өстәлнең уң ягына егет ягыннан килгән туганнар, сул ягына кыз ягындагы туганнар утыра. Шуны да онытмаска кирәк, кода каршысына — кода, кодагый каршысына кодагыйның утыруы бик мәгънәле һәм күңелле, чөнки аларның серләре уртак.

Башка кунаклар, дус-ишләр дә табын янында тиешле урыннарын табалар. Шуны әйтеп үтик, табын янында ир кешенең уң ягында хатыны утырса, сул ягына ир кеше утыра.

Әлбәттә, кем янына кемне утырту — хуҗаның үз эше.

Шунысы да бар, туй яки башка төрле мәҗлесләрдә кода-кодагыйдан соң, алар тирәсенә иң якын туган-тумачалары, дус-ишләре утыртыла. Бу инде аларны аеруча хөрмәтләүне аңлата.Башка төрле мәҗлесләрдә дә кунакларны утырту тәртибе туй табынныннан әллә ни аерылмый. Килгән кунаклар нәкъ шул тәртиптә утырып, алар арасыннан олырак яшьтәге кешеләрне хөрмәт йөзеннән иң түргә утыртырга мөмкин.

Чакыргач, кунак беркайчан да соңга калмыйча, вакытында килергә тиеш. «Ашка килсәң — элек кил, үз кадереңне белеп кил», диләр.

Өйгә килеп кергәч, кунак тәртип белән генә чишенә, аяк киемен, өс-башын теләсә кайда түгел, бәлки тиз генә алып киенерлек уңайлы урынга куя. Үзенен пөхтәлеген тикшерә, аннары алданрак килгәннәр белән күрешеп чыга. Хатын-кыз үзе кул биреп күрешә.

Кунаклар җыелып беткәч, мәҗлес хуҗасы аларны табын янына утырышырга өнди. (Баштa кунак әйбәтләп кулын юарга тиеш).

Өстәл тирәсенә утырышкач, хуҗа кунакларны үзара таныштыра башлый, мәҗлес җыюның максатын әйтә, мәҗлесне ачып җибәрә, аны алып бару өчен кунаклар арасыннан — тамада, ягъни табын башы сайлана.

Тамада мөлаем, җор, тапкыр сүзле, юморлы кеше булырга тиеш. Ул — табынның чын хуҗасы, аның әйткәннәрен үтәү шарт. Җыр, бию, уен-көлке, тост тоту, мәҗлеснең тәмамлануын белдерү — барысы да тамада карамагында. Әлбәттә, һәр нәрсә табигый, ә уен-көлке урынлы, чын күңелдән, башка кешене кимсетми торган булырга тиеш. «Ашның тәме — тоз белән, мәҗлес яме — сүз белән», дигәннәр.

Соңга калып килгән кеше булса, табын янында аның белән сузыла-сузыла кулыңны биреп күрешмә. Башыңны иеп кенә исәнләшү бик җиткән.

Утыра белү — бер инсаф, ашый белү — икенче инсаф. Аларның һәркайсы табынны матурлый.

Табынга килеп утыргач, төзәтенеп, ясанып, хатын-кызга бизәнеп, ирен буяп утыру да килешми.

Дәвамы бар.